中国社会科学院创新工程学术出版资助项目

国家社科基金重大特别委托项目
西藏历史与现状综合研究项目

藏区双语教育研究

༄༅། །བོད་ཁུལ་གྱི་སྐད་གཉིས་སློབ་གསོར་དཔྱད་པ་ལག་ལེན་གསེར་གྱི་ཐིགས་པ།

东主才让 著

སུམ་ལྷ་དོན་གྲུབ་ཚེ་རིང་གིས་བརྩམས།

社会科学文献出版社
SOCIAL SCIENCES ACADEMIC PRESS (CHINA)

中国社会科学院创新工程学术出版资助项目

国家社科基金重大特别委托项目
西藏历史与现状综合研究项目

藏区双语教育研究

༄༅། །བོད་ཁུལ་གྱི་སྐད་གཉིས་སློབ་གསོ་དཔྱད་པ་ལག་ལེན་གསེར་གྱི་ཐིགས་པ།

东主才让　著

སུམ་ལྷ་དོན་གྲུབ་ཚེ་རིང་གིས་བརྩམས།

社会科学文献出版社
SOCIAL SCIENCES ACADEMIC PRESS (CHINA)

图书在版编目（CIP）数据

藏区双语教育研究/东主才让著．—北京：社会科学文献出版社，2016.6

西藏历史与现状综合研究项目

ISBN 978-7-5097-8224-8

Ⅰ.①藏… Ⅱ.①东… Ⅲ.①藏族—民族地区—双语教学—研究—中国 Ⅳ.①G759.2

中国版本图书馆 CIP 数据核字（2015）第 250661 号

西藏历史与现状综合研究项目

藏区双语教育研究

著　　者 / 东主才让

出 版 人 / 谢寿光

项目统筹 / 宋月华　周志静

责任编辑 / 周志静　朝告才让

出　　版 / 社会科学文献出版社・人文分社（010）59367215

地址：北京市北三环中路甲 29 号院华龙大厦　邮编：100029

网址：www.ssap.com.cn

发　　行 / 市场营销中心（010）59367081　59367018

印　　装 / 三河市尚艺印装有限公司

规　　格 / 开 本：787mm × 1092mm　1/16

印 张：23.5　字 数：169 千字

版　　次 / 2016 年 6 月第 1 版　2016 年 6 月第 1 次印刷

书　　号 / ISBN 978-7-5097-8224-8

定　　价 / 148.00 元

本书如有印装质量问题，请与读者服务中心（010-59367028）联系

版权所有 翻印必究

总 序

郝时远

中国的西藏自治区，是青藏高原的主体部分，是一个自然地理、人文社会极具特色的地区。雪域高原、藏传佛教彰显了这种特色的基本格调。西藏地区平均海拔4000米，是人类生活距离太阳最近的地方；藏传佛教集中体现了西藏地域文化的历史特点，宗教典籍中所包含的历史、语言、天文、数理、哲学、医学、建筑、绘画、工艺等知识体系之丰富，超过了任何其他宗教的知识积累，对社会生活的渗透和影响十分广泛。因此，具有国际性的藏学研究离不开西藏地区的历史和现实，中国理所当然是藏学研究的故乡。

藏学研究的历史通常被推溯到17世纪西方传教士对西藏地区的记载，其实这是一种误解。事实上，从公元7世纪藏文的创制，并以藏文追溯世代口传的历史、翻译佛教典籍、记载社会生活的现实，就是藏学研究的开端。同一时代汉文典籍有关吐蕃的历史、政治、经济、文化、社会生活及其与中原王朝互动关系的记录，就是中国藏学研究的本土基础。现代学术研究体系中的藏学，如同汉学、东方学、蒙古学等国际性的学问一样，曾深受西学理论和方法的影响。但是，西学对中国的研究也只能建立在中国历史资料和学术资源基础之上，因为这些历

史资料、学术资源中所蕴含的不仅是史实，而且包括了古代记录者、撰著者所依据的资料、分析、解读和观念。因此，中国现代藏学研究的发展，不仅需要参考、借鉴和吸收西学的成就，而且必须立足本土的传统，光大中国藏学研究的中国特色。

作为一门学问，藏学是一个综合性的学术研究领域，“西藏历史与现状综合研究项目”即是立足藏学研究综合性特点的国家社会科学基金重大特别委托项目。自2009年“西藏历史与现状综合研究项目”启动以来，中国社会科学院建立了项目领导小组，组成了专家委员会，制定了《“西藏历史与现状综合研究项目”管理办法》，采取发布年度课题指南和委托的方式，面向全国进行招标申报。几年来，根据年度发布的项目指南，通过专家初审、专家委员会评审的工作机制，逐年批准了一百多项课题，约占申报量的十分之一。这些项目的成果形式主要为学术专著、档案整理、文献翻译、研究报告、学术论文等类型。

承担这些课题的主持人，既包括长期从事藏学研究的知名学者，也包括致力于从事这方面研究的后生晚辈，他们的学科背景十分多样，包括历史学、政治学、经济学、民族学、人类学、宗教学、社会学、法学、语言学、生态学、心理学、医学、教育学、农学、地理学和国际关系研究等诸多学科，分布于全国23个省、自治区、直辖市的各类科学研究机构、高等院校。专家委员会在坚持以选题、论证等质量入选原则的基础上，对西藏自治区、青海、四川、甘肃、云南这些藏族聚居地区的学者和研究机构，给予了一定程度的支持。这些地区的科学研究机构、高等院校大都具有藏学研究的实体、团队，是研究西藏历史与现实的重要力量。

“西藏历史与现状综合研究项目”具有时空跨度大、内容覆盖广的特点。在历史研究方面，以断代、区域、专题为主，其中包括一些历史档案的整理，突出了古代西藏与中原地区的政

此为试读，需要完整PDF请访问：www.ertongbook.com

治、经济和文化交流关系；在宗教研究方面，以藏传佛教的政教合一制度及其影响、寺规戒律与寺庙管理、僧人行止和社会责任为重点，突出了藏传佛教与构建和谐社会的关系；在现实研究方面，则涉及政治、经济、文化、社会和生态环境等诸多领域，突出了跨越式发展和长治久安的主题。

在平均海拔4000米的雪域高原，实现现代化的发展，是中国改革开放以来推进经济社会发展的重大难题之一，也是没有国际经验可资借鉴的中国实践，其开创性自不待言。同时，以西藏自治区现代化为主题的经济社会发展，不仅面对地理、气候、环境、经济基础、文化特点、社会结构等特殊性，而且面对境外达赖集团和西方一些所谓“援藏”势力制造的“西藏问题”。因此，这一项目的实施也必然包括针对这方面的研究选题。

所谓“西藏问题”是近代大英帝国侵略中国、图谋将西藏地区纳入其殖民统治而制造的一个历史伪案，流毒甚广。虽然在一个世纪之后，英国官方承认以往对中国西藏的政策是“时代错误”，但是西方国家纵容十四世达赖喇嘛四处游说这种“时代错误”的国际环境并未改变。作为“时代错误”的核心内容，即英国殖民势力图谋独占西藏地区，伪造了一个具有“现代国家”特征的“香格里拉”神话，使旧西藏的“人间天堂”印象在西方社会大行其道，并且作为历史参照物来指责1959年西藏地区的民主改革、诋毁新西藏日新月异的现实发展。以致从17世纪到20世纪上半叶，众多西方人（包括英国人）对旧西藏黑暗、愚昧、肮脏、落后、残酷的大量实地记录，在今天的西方社会舆论中变成讳莫如深的话题，进而造成广泛的“集体失忆”现象。

这种外部环境，始终是十四世达赖喇嘛及其集团势力炒作“西藏问题”和分裂中国的动力。自20世纪80年代末以来，随

着苏联国家裂变的进程，达赖集团在西方势力的支持下展开了持续不断、无孔不入的分裂活动。达赖喇嘛以其政教合一的身份，一方面在国际社会中扮演“非暴力”的“和平使者”，另一方面则挑起中国西藏等地区的社会骚乱、街头暴力等分裂活动。2008 年，达赖集团针对中国举办奥运会而组织的大规模破坏活动，在境外形成了抢夺奥运火炬、冲击中国大使馆的恶劣暴行，在境内制造了打、砸、烧、杀的严重罪行，其目的就是要使所谓“西藏问题”弄假成真。而一些西方国家对此视而不见，则大都出于“乐观其成”的“西化”“分化”中国的战略意图。其根本原因在于，中国的经济社会发展蒸蒸日上，西藏自治区的现代化进程不断加快，正在彰显中国特色社会主义制度的优越性，而西方世界不能接受中国特色社会主义取得成功，达赖喇嘛不能接受西藏地区彻底铲除政教合一封建农奴制度残存的历史影响。

在美国等西方国家的政治和社会舆论中，有关中国的议题不少，其中所谓“西藏问题”是重点之一。一些西方首脑和政要时不时以会见达赖喇嘛等方式，来表达他们对“西藏问题”的关注，显示其捍卫“人权”的高尚道义。其实，当“西藏问题”成为这些国家政党竞争、舆论炒作的工具性议题后，通过会见达赖喇嘛来向中国施加压力，已经成为西方政治作茧自缚的梦魇。实践证明，只要在事实上固守“时代错误”，所谓“西藏问题”的国际化只能导致搬石砸脚的后果。对中国而言，内因是变化的依据，外因是变化的条件这一哲学原理没有改变，推进“中国特色、西藏特点”现代化建设的时间表是由中国确定的，中国具备抵御任何外部势力破坏国家统一、民族团结、社会稳定的能力。从这个意义上说，本项目的实施不仅关注了国际事务中的涉藏斗争问题，而且尤其重视西藏经济社会跨越式发展和长治久安的议题。

在“西藏历史与现状综合研究项目”的实施进程中，贯彻中央第五次西藏工作座谈会的精神，落实国家和西藏自治区“十二五”规划的发展要求，是课题立项的重要指向。“中国特色、西藏特点”的发展战略，无论在理论上还是在实践中，都是一个现在进行时的过程。如何把西藏地区建设成为中国“重要的国家安全屏障、重要的生态安全屏障、重要的战略资源储备基地、重要的高原特色农产品基地、重要的中华民族特色文化保护地、重要的世界旅游目的地”，不仅需要脚踏实地地践行发展，而且需要科学研究的智力支持。在这方面，本项目设立了一系列相关的研究课题，诸如西藏跨越式发展目标评估，西藏民生改善的目标与政策，西藏基本公共服务及其管理能力，西藏特色经济发展与发展潜力，西藏交通运输业的发展与国内外贸易，西藏小城镇建设与发展，西藏人口较少民族及其跨越式发展等研究方向，分解出诸多的专题性研究课题。

注重和鼓励调查研究，是实施“西藏历史与现状综合研究项目”的基本原则。对西藏等地区经济社会发展的研究，涉面甚广，特别是涉及农村、牧区、城镇社区的研究，都需要开展深入的实地调查，课题指南强调实证、课题设计要求具体，也成为这类课题立项的基本条件。在这方面，我们设计了回访性的调查研究项目，即在20世纪五六十年代开展的藏区调查基础上，进行经济社会发展变迁的回访性调查，以展现半个多世纪以来这些微观社区的变化。这些现实性的课题，广泛地关注了经济社会的各个领域，其中包括人口、妇女、教育、就业、医疗、社会保障等民生改善问题，宗教信仰、语言文字、传统技艺、风俗习惯等文化传承问题，基础设施、资源开发、农牧业、旅游业、城镇化等经济发展问题，自然保护、退耕还林、退牧还草、生态移民等生态保护问题，等等。我们期望这些陆续付梓的成果，能够从不同侧面反映西藏等地区经济社会发展的面

貌，反映藏族人民生活水平不断提高的现实，体现科学研究服务于实践需求的智力支持。

如前所述，藏学研究是中国学术领域的重要组成部分，也是中华民族伟大复兴在学术事业方面的重要支点之一。“西藏历史与现状综合研究项目”的实施涉及的学科众多，它虽然以西藏等藏族聚居地区为主要研究对象，但是从学科视野方面进一步扩展了藏学研究的空间，也扩大了从事藏学研究的学术力量。但是，这一项目的实施及其推出的学术成果，只是当代中国藏学研究发展的一个加油站，它在一定程度上反映了中国藏学研究综合发展的态势，进一步加强了藏学研究服务于“中国特色、西藏特点”的发展要求。但是，我们也必须看到，在全面建成小康社会和全面深化改革的进程中，西藏实现跨越式发展和长治久安，无论是理论预期还是实际过程，都面对着诸多具有长期性、复杂性、艰巨性特点的现实问题，其中包括来自国际层面和境外达赖集团的干扰。继续深化这些问题的研究，可谓任重道远。

在“西藏历史与现状综合研究项目”进入结项和出版阶段之际，我代表“西藏历史与现状综合研究项目”专家委员会，对全国哲学社会科学规划办公室、中国社会科学院及其项目领导小组几年来给予的关心、支持和指导致以崇高的敬意！对“西藏历史与现状综合研究项目”办公室在组织实施、协调联络、监督检查、鉴定验收等方面付出的努力表示衷心的感谢！同时，承担“西藏历史与现状综合研究项目”成果出版事务的社会科学文献出版社，在课题鉴定环节即介入了这项工作，为这套研究成果的出版付出了令人感佩的努力，向他们表示诚挚的谢意！

2013 年 12 月北京

མགོ་བརྗོད།

བོད་མི་རིགས་ནི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་ཡུན་རིང་ཞིང་རིག་གནས་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པའི་མི་རིགས་ཤིག་ཡིན་ལ། རིག་གནས་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་བྱུང་འཕེལ་གྱི་བརྒྱུད་རིམ་ཁྲོད་དུ་བོད་མི་རྣམས་ཀྱིས་གདོད་མ་ནས་རང་ས་རང་མལ་དུ་དངོས་པོའི་ལོངས་སྤྱོད་དང་བསམ་པའི་ལོངས་སྤྱོད་གྱ་ནོམ་པ་བསྐྲུན་པ་མ་ཟད། གཞན་དག་གི་རིག་གནས་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པའི་སྙིང་བཅུད་ཚུར་བསྡུས་ནས་མི་རིགས་རང་གི་གཉོམ་ལག་རྒྱུས་ཤིང་གསོན་ཤུགས་ཆེས་ཆེར་བསྐྱེད་པར་གྱུར། ལྷག་པར་མི་རིགས་རང་ལ་ཡི་གེ་བྱུང་བ་ནས་བཟུང་། གདོད་མའི་བོན་དང་ཕྱིས་ཀྱི་སངས་རྒྱས་བསྟན་པ་གཙོས་པའི་ཆོས་ལུགས་རིག་གནས་འཛིན་སྐྱོང་སྤེལ་གསུམ་གནང་བའི་དགོས་མཁོ་དང་བསྟུན་ནས་རང་གཞན་སྐད་གཉིས་ཀྱི་ལོ་ཙཱའི་བྱ་བ་དང་སྐད་གཉིས་སློབ་གསོའི་ལས་དོན་རིམ་གྱིས་དར་བ་དང་། བསྟན་པ་སྔ་དར་ནས་ཕྱི་དར་གྱི་སྐབས་སུའང་། རང་རིགས་ཀྱིས་བསྒྱུད་མུར་བསྐྱེད་དང་། བརྩོན་སེམས་དང་བློ་སྟོབས་ཉམས་མེད་ཀྱི་སྙིང་སྟོབས་མཐོང་ཡངས་སུ་བཏེགས་ཏེ་གཞན་རིགས་ཀྱི་ལེགས་ཆ་བསྡུ་རུབ་མཛད་ཅིང་། ཐོག་མཐའ་བར་གསུམ་དུ་སྐད་གཉིས་སློབ་གསོའི་བྱ་བ་དང་ལོ་ཙཱའི་ལག་ལེན་མཐའ་འཁྱོངས་བར་སྤེལ་ལ། སྒོས་སུ་སྐད་གཉིས་སྨྲ་བའི་ལོ་ཙཱ་བ་དང་མཁས་དབང་རིམ་བྱོན་རྣམས་ཀྱིས་དཀའ་སྤྱད་སྡུག་རུས་བསྐྱེད་ཅིང་བསམ་སྦྱོར་གཉིས་ལྡན་གྱི་ས་རྟག་གྲུས་བརྩོན་པ་ཉལ་འགྲོའི་རྒྱུན་དུ་བསྟེན་པ་ལས་གངས་ཅན་བོད་ཀྱི་རིག་པ་རྒྱུའི་བང་མཛོད་རི་བོའི་གཏོས་དང་མཉམ་པར་གྱུར། ཉེ་རབས་ཀྱི་སྐབས་ཙམ་ནའང་། བོད་རིགས་ནི་མེས་རྒྱལ་གྱི་མངའ་ཁོངས་བསྐྲོན་མེད་དུ་གྱུར་ཅིང་བོད་རྒྱ་ཧོར་གསུམ་སོགས་མི་རིགས་ཕན་ཚུན་བར་གྱི་འབྲེལ་བ་ཇེ་དམ་དུ་གྱུར་པ་དང་། བོད་ཁུལ་གྱི་སྤྱི་ཚོགས་རིག་གནས་ལ་འཕོ་འགྱུར་ཆེན་པོ་བྱུང་བ་དང་དུས་མཚུངས་སུ། བོད་ཁུལ་གྱི་སྐད་གཉིས་སློབ་གསོའི་སྤེལ་སྟངས་ལའང་འགྱུར་ལྡོག་ཆེན་པོ་བྱུང་། ཁྱད་པར་དུ་དེང་དུས་སུ་བོད་ཁུལ་གྱི་དཔལ་འབྱོར་དང་། མི་གྲངས་བྱེར་འགྲེམ། མི་རིགས་ཀྱི་འབྲེལ་བ།

རིག་གནས་བྱ་འགུལ་གྱི་སྤེལ་སྟངས་སོགས་སྤྱི་ཚོགས་སྐྱེ་ཁམས་ཀྱི་ཁོར་ཡུག་དང་། མི་རིགས་ཀྱི་སྲོལ་རྒྱུན་རིག་གནས་དང་སེམས་ཁམས་ཀྱི་འཕེལ་འགྱུར། རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་སྲིད་ཇུས་ལམ་ལུགས་སོགས་གནས་སྐབས་མི་འདྲ་བའི་དབང་གིས་བོད་ལུགས་ཀྱི་སྐད་གཉིས་སློབ་གསོའི་ནང་དོན་དང་། ཁྱབ་ཁོངས། སྤེལ་སྟངས་སོགས་ལའང་སྔར་བས་འཕེལ་རྒྱས་དང་འགྱུར་ལྡོག་ཆེན་པོ་བྱུང་། དེ་ལྟ་ནའང་ད་ལྟའི་བར་དུ་བོད་ལུགས་ཀྱི་སྐད་གཉིས་སློབ་གསོ་སྐོར་ལ་ཁྱོན་ཡོངས་ནས་རྟོག་དཔྱོད་ཞིབ་འཇུག་དང་གཞུང་ལུགས་ཀྱི་མ་ལག་འཐུས་ཚང་དུ་སྤེལ་བའི་བརྩམས་ཆོས་ཤིག་མཐོང་ཆོས་སུ་མ་གྱུར་ལ། སྔར་དཔྱད་རྩོམ་སོགས་མི་ཉུང་བར་བྲིས་འདུག་པ་རྣམས་ཀྱང་ཕལ་ཆེ་བ་རྒྱ་ཡིག་གི་ལམ་ནས་ནང་དོན་ཐར་ཐོར་དང་ཕྱོགས་རེས་པ་ཙམ་དུ་སྤེལ་བ་ལས་བོད་ཡིག་གི་ཐོག་ནས་གཞུང་ལུགས་ཀྱི་སྒྲོམ་གཞི་འཐུས་ཚང་དུ་སྤེལ་བ་ཞིག་གཞི་ནས་གྲུབ་མེད་པ་འདྲའོ། །

དེས་ན་བོད་ལུགས་སྐད་གཉིས་སློབ་གསོའི་ལོ་རྒྱུས་དང་ད་ལྟའི་གནས་ཚུལ་སོགས་ལ་ཁྱོན་ཡོངས་ནས་དཔྱད་ཅིང་དེ་ལས་བསླབ་བྱ་མི་དམན་པ་ལེགས་པར་བསྡུས་ན། གཅིག་ནས་སྔོན་བྱོན་ལོ་ཙཱ་བ་དང་མཁས་དབང་རིམ་བྱོན་རྣམས་ཀྱི་སྲོལ་རྒྱུན་བཟང་པོའི་རྒྱུན་བསྐྱངས་ནས་མི་རིགས་རང་གི་སྲོལ་རྒྱུན་རིག་གནས་ལ་བསྟུད་མུར་སྲོག་བཙུད་ངར་སྣུད་དང་འཛིན་སྐྱོང་སྤེལ་གསུམ་བྱེད་པར་ཕན་པ་དང་། གཉིས་ནས་མི་རིགས་རང་གི་རིག་གནས་སློབ་གསོའི་སྤེལ་སྟངས་ལ་སྦྱོང་གྲུབ་དང་བསླབ་བྱ་གང་ལེགས་ཐོབ་ཐུབ་པ། གསུམ་ནས་སྔོན་ཐོན་མི་རིགས་གཞན་དག་གི་ལེགས་ཚོགས་ཀུན་ཉམས་སུ་མྱངས་ནས་དུས་རབས་ཀྱི་རྗེས་སུ་བསྙེགས་ཐུབ་པ། བཞི་ནས་མི་རིགས་ཕན་ཚུན་བར་རིག་གནས་ཀྱི་འབྲེལ་འདྲིས་དམ་ཟབ་ཏུ་བསྒྱུར་ནས་མི་རིགས་མཐུན་སྒྲིལ་དང་སྤྱི་ཚོགས་འཚམ་མཐུན་མཉམ་གནས་སུ་འབྱུང་བར་རྗེ་ཐོགས་ཕྱིར། ཁོ་བོས་ཀྱང་དོན་འདི་འདྲ་ཞིག་དཔྱད་གཞིར་སེམས་ཤིང་དམིགས་ནས། ༢༠༠༨ ལོར་རྒྱལ་ཁབ་རིམ་པའི་ཞིབ་འཇུག་ལས་ཁུངས་ལ་བོད་ལུགས་ཀྱི་སྐད་གཉིས་སློབ་གསོར་དཔྱད་འདོད་ཀྱི་ལས་གཞི་ཞུས་ནས་ཆོག་མཆན་ཐོབ་པར་བརྟེན། སྔ་ཕྱིར་བོད་ལྗོངས་དང་། མཚོ་སྔོན། སི་ཁྲོན། ཡུན་ནན། ཀན་སུའུ་བཅས་ཀྱི་བོད་ལུགས་དུ་ཕྱིན་ནས་སྐད་གཉིས་སློབ་གསོའི་དོན་དངོས་ལས་རྒྱུ་ཆ་སྣ་ཚོགས་འཚོལ་སྡུད་དང་ཞིབ་དཔྱོད་བྱས་པ་གཞིར་བྱས། སྔར་འདས་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་ཡིག་ཚང་དང་།

此为试读，需要完整PDF请访问：www.ertongbook.com

འབྲེལ་ཡོད་ཀྱི་དཔྱད་རྩོམ། ཉེར་མཁོའི་རྒྱུ་ཆ་གང་མང་ལ་ལྟ་སྐློག་བགྱིས་ཤིང་ཡང་ཡང་དཔྱད་མཐར། བརྩམས་ཆོས་འདི་ལེགས་པར་གྲུབ་པ་ལ་བསྒོམས་པས་གླེང་གཞི་དང་ལེའུ་བདུན་ཡོད་པ་ལས། གླེང་གཞི་དང་ལེའུ་དང་པོའི་ནང་དུ་སྐད་གཉིས་སློབ་གསོའི་གོ་དོན་དང་། དཔྱད་ཐབས། ཞིབ་འཇུག་གི་གནས་ཚུལ། བརྟག་ཐབས་སོགས་སྤྱིར་བསྟན་པ་དང་། ལེའུ་གཉིས་པ་དང་གསུམ་པའི་ནང་དུ་རིམ་པར་བོད་ལྗོངས་ཀྱི་སྐད་གཉིས་སློབ་གསོའི་ལོ་རྒྱུས་དང་ད་ལྟའི་གནས་བབ་ཀྱི་སྐོར་དང་། ལེའུ་བཞི་བ་དང་ལྔ་བ་ནང་དུ་ཕ་སྐད་ཀྱི་རིག་གནས་ཁོར་ཡུག་གཙོར་བྱས་པའི་བོད་ལྗོངས་ཀྱི་སྐད་གཉིས་སློབ་གསོའི་དཔེ་གཞི་དམིགས་སུ་བཏོན་ཅིང་དེའི་ཤུགས་རྐྱེན་ཅི་རིགས་ལ་ཞིབ་ཏུ་དཔྱད་པ་དང་། ལེའུ་དྲུག་པ་དང་བདུན་པ་བཅས་སུ་བོད་ལྗོངས་ཀྱི་དོན་དངོས་དང་མཐུན་པའི་སྐད་གཉིས་སློབ་གསོའི་སྤེལ་སྟངས་དང་། རྩ་དོན། ཐབས་ཇུས་ཞིབ་རྒྱས་སུ་བསྟན་ཏེ། སྤྱི་ངོས་ནས་བོད་ལྗོངས་དང་འཚམ་པའི་སྐད་གཉིས་སློབ་གསོར་རིག་གཞུང་གི་རྨང་གཞི་ལེགས་པར་འདིང་ལུགས་བྱས་ཀྱང་། དོན་དུ་རང་ཉིད་ལ་སྦྱངས་སྟོབས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཞན་པ་དང་། སློབ་གསོའི་ཉམས་མྱོང་མེད་པ། ཡུལ་དུས་ཀྱི་འགལ་རྐྱེན་དུ་མ་བཟློག་མེད་དུ་འབྱུང་བའི་རྐྱེན་གྱིས་མ་རྟོགས་དང་ལོག་རྟོག་གི་ཆའང་ཅི་རིགས་སུ་སྣང་ཡང་སྲིད་པས། རྒྱ་ཆེ་བའི་ཀློག་མཁན་རྣམ་པས་དགོངས་འཆར་ལྷུག་སྟོལ་གནང་པ་དང་བཅས་གནོང་འགྲོད་ཅི་མཆིས་བཤག་པར་ཞུའོ། །

ཞེས་སུམ་ཧྲ་བ་དོན་གྲུབ་ཚེ་རིང་གིས་སྤྱི་ལོ་༢༠༡༢ལོའི་ཟླ་༡༡པར་སྦྱར་བ་དགེ་བར་གྱུར་ཅིག་གྱུ །

中文简介

我国是一个多民族、多语种、多文种的国家，多语种、多文种是我国多元文化的重要组成部分。为了繁荣民族经济、发展民族文化，同时又有利于整个国家在政治、经济上的统一和发展，构建具有中国特色的和谐社会，必须实行双语教育。双语教育是培养复合型人才，进行跨文化交际，提高全民素质，构建和谐社会的重要手段。目前，我国的双语教育仍表现为汉语、少数民族语言和外语教学，即汉语言文化与外语教学、汉语言文字与少数民族语言文字兼顾外语的教学。后者为民族地区的双语教育中最常见的一种形式，是专门针对少数民族地区的政治、经济和文化建设而设立的双语教育形式。《藏区双语教育研究》就是以藏语言文字和汉语兼顾外语教学为主要研究内容的专门论著，该书以搜集、运用国内外有关方面的研究成果和藏区双语教育的翔实材料，以及藏族传统教育方面的古文献资料和相关的重要观点为依据，综合运用社会学（抽样调查、问卷调研法和统计方法），语言学（语言结构和语言功能的分析法），民族教育学，文化人类学（田野调查法、跨文化比较研究法）等多学科的理论和方法，通过较为广泛而深入的调查和研究，对西部藏区的双语教育及其相关的历史文化进行新的探索、诠释，交叉运用共时比较法与历时比较法及点面结合的方法，探析了藏区双语现象和双语教育产生的原因、双语现象的类型和特点，调查和分析了藏区双语教育现状及其存在问题，通过对藏区双语教育的几种模式之理论分析、影响藏

区实施双语教育的因素与条件分析，以及双语教育的理论分析和发展对策的研究，揭示了其内在的动因和不可逆转的客观规律性。本书认为在藏区推行藏汉双语或藏汉外三语教学是以培养藏汉双语兼通的外向型人才为目的，提高少数民族全民素质和教育质量的有效措施，它有利于更好地继承发扬民族文化和构建和谐藏区，既顺应了藏族学生心理发展的客观规律，又符合藏族语言文字的社会功能和顺应我国乃至整个世界多元文化教育的发展潮流。

《藏区双语教育研究》一书，除绪论以外共有七章。绪论部分，主要论述了藏区的双语现象、双语教育与构建和谐社会的重大意义等问题，包括研究本书的学术价值和现实意义，以及国内外学者研究双语教育的现状与文献综述、理论范式与方法等。第一章，相关概念界定。主要论述了双语与文化、文化变迁，双语人、双语现象，双语制与双语教育以及民族教育与双语教育及其研究的有关理论基础等问题。第二章，藏区双语现象的形成、类型和特点部分。包括藏区多元文化与双语现象的形成，社会结构的多样性、文化的多元性与双语或多语的类型，现代多元文化的发展与双语现象的特点等。第三章，藏区双语教育现状调查及其存在问题分析。主要内容包括藏区双语教育的基本情况和汉藏双语教学存在的问题以及藏区藏汉双语教学的改革与基础建设问题。通过对藏区双语教育现状的调查和分析，对优化教学管理机制与培养双语人才问题等方面提出了合理化建议，包括双语教育的体制改革及管理制度的建设；规范双语教学模式和教材的编著、选用；加强双语教材建设使其形成体系；加强中小学双语教师队伍建设；树立新时代教育理念，提高教育质量和效益，确保城乡农牧区教育统筹发展；坚持科学、适度的原则，稳步推进教育资源整合和学校布局调整；等等。第四章，藏区双语教育的几种模式及其理论分析。通过对藏区现行的一类模式、二类模式和三类模式以及过渡性模式的比较分析，综合考察其社会文化背景，提出了兼顾语言在继承民族传统文化和学习现代化知识两方面的功能，要尊重宪法和国家相关法律赋予的权利，避免强制推行某种语言的学习和应用，尊重当地语言环境、语用习惯、学生语言能力及家长意愿，要因地制宜，推行多种双语教学模式，确保双语教学的质量和效果等建议。第五章，影响藏区实施双语教育的因素与条件分析。包括藏区的地理和经济生态

环境、民族文化传统、民族心理以及双语人的语言态度对双语教育的影响等。第六章，藏区双语教育应遵循的基本原则与藏区和谐发展。主要论述了多维视野下的藏区双语教育发展观、藏区双语教育应遵循的基本原则和藏区和谐发展、现代化进程中藏区双语教育的社会功能和特点等问题。第七章，藏区双语教育的前景与策略研究。包括多元文化整合教育视野中的藏区双语教育发展的基本趋势、藏区的双语教育面临的问题及其理论分析、发展对策、藏区双语教育的理想模式等。

本书力图在中华民族文化大背景之下，以整个藏区的双语教育与构建和谐藏区的关系及其策略研究为重点，力求从多视角考察语言与民族、双语教育与社会和谐发展的关系，研究民族语言文化与民族间的和谐关系等问题，以期从通论研究过渡到专门性研究，从具体的多种实验与个案研究中找出一些共性的、规律性的东西，从而提升到理论的高度，建立多维视野下的双语教育发展观及其理论和方法的体系，为民族地区双语教育及民族教育学科的研究开辟新的学术领域。基于这种思路和认识，本书的基本理论及方法的创新程度、内容的突出特色和主要建树如下。

1. 本书超越藏族传统的理论和语言观，在多维视野下宏观地描述出中华民族多元一体格局与藏区社会文化变迁、双语或多语教育与西部藏区和谐发展的关系及其概貌。

2. 明确西部大开发中，西藏乃至整个藏区基础教育发展的战略重点，形成多方案比较决策机制的“发展民族教育构建和谐社会”的科学思路和因地制宜地发展民族教育的决策理论。

3. 本书认为双语教育是培养复合型人才，传承和宏扬民族文化的重要手段。母语作为一个民族的文化载体，是一种最适宜表达民族思维习惯和认知能力的教学用语，在双语教育中发挥着不可替代的作用。同时要加强汉语文及外语教学，搞好双语教育，培养藏汉外三语兼通的外向型人才，是解决学生就业问题、提高全民素质、宏扬民族文化、构建和谐社会的重要途径。

4. 通过对藏、川、云、青、甘等五省区的部分藏族中、小学以及部分高等院校双语教育现状的调查和分析，对藏区双语教育模式进行调查与分析，提出了兼顾语言在继承传统文化和学习现代化知识两方面的功能，尊重语言的发展规律、学习自然进程以及民众的选择意愿，因地制

宜，实行多种模式的双语教育教学模式的理论。

5. 本书在创建藏区双语教育理想模式，或在建立操作性较强的藏区学校双语教育模式与评价标准、培养复合型人才、提高学生综合素质、拓宽学生就业面等方面有所突破。

6. 以构建和谐社会为目的，调研双语教育为手段，全面、深入了解藏区双语教育现状，通过实证性研究，提出了藏汉双语教学改革的对策及建议，为地方及上级教育行政部门制定决策提供理论和实践依据。

7. 通过研究填补了民族地区双语教育及民族教育学研究领域中的某些空白。

དཀར་ཆག

སྔོན་གཞི། .... (1)
དང་པོ། སྐད་གཉིས་སློབ་གསོ་སྤྱིར་བཤད་པ། .... (1)
གཅིག ཕྱི་རྒྱལ་གྱི་སྐད་གཉིས་སློབ་གསོ། .... (2)
གཉིས། རང་རྒྱལ་གྱི་སྐད་གཉིས་སློབ་གསོ། .... (11)
གསུམ། སྐད་གཉིས་སློབ་གསོའི་དགེ་མཚན། .... (22)
གཉིས་པ། སྐད་གཉིས་སློབ་གསོའི་ཞིབ་འཇུག་གི་གནས་ཚུལ། .... (31)
གཅིག ཕྱི་རྒྱལ་གྱི་ཞིབ་འཇུག་གི་གནས་ཚུལ། .... (31)
གཉིས། རང་རྒྱལ་གྱི་ཞིབ་འཇུག་གི་གནས་ཚུལ། .... (32)
གསུམ། རྒྱལ་ཁབ་ཕྱི་ནང་དག་གི་ཞིབ་འཇུག་གི་ཁྱད་པར་ལས་བརྟོན་པའི་བླང་བྱ། .... (38)
གསུམ་པ། དཔྱད་གཞི་དངོས་ཀྱི་གཞུང་ལུགས་ཀྱི་སྤྱི་འགྲོས་དང་དཔྱད་ཐབས། .... (41)
གཅིག དཔྱད་བྱར་འབྲེལ་བའི་གཞུང་ལུགས་ཀྱི་སྤྱི་འགྲོས་སམ་རྩ་དོན། .... (41)
གཉིས། རྟོག་དཔྱོད་དང་ཞིབ་འཇུག་གི་ཐབས་ལམ། .... (44)
ལེའུ་དང་པོ། སྐད་གཉིས་སློབ་གསོའི་རིས་དོན་གྱི་སྐོར། .... (48)
དང་པོ། སྐད་གཉིས་སློབ་གསོའི་གོ་དོན། .... (48)
གཅིག སྐད་གཉིས་སློབ་གསོའི་མཚན་ཉིད། .... (48)
གཉིས། སྐད་གཉིས་སློབ་གསོ་དང་སྐད་གཉིས་སློབ་ཁྲིད། .... (51)
གསུམ། བོད་ཁུལ་གྱི་སྐད་གཉིས་སློབ་གསོ། .... (53)
གཉིས་པ། སྐད་གཉིས་སློབ་གསོ་དང་རིག་གཞུང་གཞན་དག་བར་གྱི་འབྲེལ་བ། .... (56)
གཅིག སྐད་གཉིས་སློབ་གསོ་དང་མི་རིགས་རིག་གནས་སྐྱབ། .... (56)

此为试读,需要完整PDF请访问: www.ertongbook.com